

**UCHWAŁA NR XXIV/172/16
RADY GMINY PĄTNÓW**

z dnia 30 grudnia 2016 r.

**w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
na rok 2017 dla Gminy Pątnów**

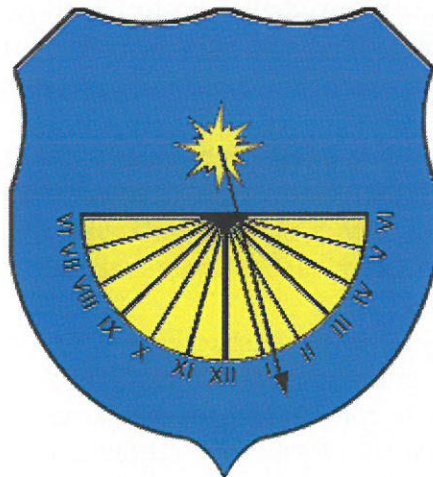
Na podstawie art. 4¹ ust. 2 i ust. 5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2016 r. poz. 487 oraz poz. 1893) – Rada Gminy Pątnów uchwala, co następuje:

- § 1. Uchwala się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2017, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.
- § 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Pątnów.
- § 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY
Rady Gminy Pątnów
Nowak
Maciej Nowak

Załącznik nr 1 do uchwały
XXIV/172/16 Rady Gminy
Pątnów

**GMINNY PROGRAM
PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW
ALKOHOLOWYCH
NA ROK 2017
DLA GMINY PĄTNÓW**

Wprowadzenie

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych został opracowany na podstawie ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26.10.1982 r., ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii z dnia 29.07.2005 r., ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dnia 29.07.2005 r., Narodowy Program Zdrowia na lata 2016-2020 przyjęty rozporządzeniem Rady Ministrów. Elementem składowym programu są Krajowy Program Przeciwdziałania Narkomanii oraz Krajowy Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, które funkcjonowały dotąd jako odrębne dokumenty. Jako cel strategiczny programu wskazano wydłużenie życia w zdrowiu i związanej z nim poprawy jakości życia ludności oraz zmniejszenie nierówności społecznej w tym obszarze.

Gminny Program realizowany będzie również w oparciu o ustawę o samorządzie gminnym z dnia 8 marca 1990r., o finansach publicznych z dnia 27 sierpnia 2009 r., o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie z dnia 24 kwietnia 2003 r. oraz Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Pątnów na lata 2013-2020 przyjętej uchwałą Nr XXIX/172/2013 Rady Gminy Pątnów z dn.11-04-2013 r. jak również innych ustaw i przepisów prawnych właściwych dla realizacji Programu.

Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi określa kierunki polityki państwa wobec alkoholu. Kompleksowo reguluje zagadnienia dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, wskazuje zadania z tego zakresu oraz podmioty odpowiedzialne za ich realizację. Określa również źródła finansowania tych zadań. Dokument opisuje funkcjonowanie rynku napojów alkoholowych. Reguluje także dziedzinę promocji i reklamy napojów alkoholowych, a także formułuje przepisy karne dotyczące obrotu alkoholem i reklamy alkoholu. Wprowadza regulacje dotyczące postępowania wobec osób nadużywających alkoholu, określa podstawy leczenia odwykowego oraz wskazuje kompetencje i zadania Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Podmiotami wyznaczonymi przez ustawodawcę do realizacji zadań z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i narkotykowych są organy administracji rządowej, samorządowej, Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji oraz organizacje pozarządowe, kościoły i związki wyznaniowe.

Podstawowym zadaniem Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych jest prowadzenie szeroko rozumianych działań profilaktycznych, ograniczenie problemów wynikających z nadużywania alkoholu, uzależnienia od alkoholu i narkotyków, jak również przeciwdziałanie marginalizacji społecznej i wykluczeniu społecznemu.

Grupa osób pijących ryzykownie i szkodliwie nie jest w Polsce przedmiotem szczególnego zainteresowania polityki zdrowotnej i społecznej. Dopiero uzależnienie aktywizuje do poszukiwania rozwiązań. Niestety strategie pomagania osobom uzależnionym są najtrudniejsze. Według Światowej Organizacji Zdrowia, alkohol znajduje się na trzecim miejscu wśród czynników ryzyka dla zdrowia populacji. Większe ryzyko niesie za sobą tylko palenie tytoniu i nadciśnienie tętnicze. Sytuacja, w której picie alkoholu staje się przyczyną problemów zdrowotnych czy społecznych, skłania najczęściej do myślenia, że mamy do czynienia z uzależnieniem. Łącznie około 16% dorosłych konsumentów alkoholu spożywa napoje alkoholowe w ilościach przekraczających granice niskiego ryzyka szkód zdrowotnych. Grupa osób pijących ryzykownie i szkodliwie, nie budzi powszechnego niepokoju w wymiarze indywidualnym. Ciągłe jeszcze Polacy akceptują wzory intensywnego spożywania alkoholu i przejawiają tendencję do lekceważenia zagrożeń oraz konsekwencji wynikających z takiego sposobu spożywania alkoholu. Dopiero uzależnienie aktywizuje najbliższe środowisko osoby pijącej, profesjonalistów i polityków do poszukiwania rozwiązań.

Efektywne rozwiązywanie problemów alkoholowych, zarówno w wymiarze ogólnospołecznym, jak i lokalnym, wymaga stworzenia systemu pomocy dla osób, które spożywają alkohol w sposób ryzykowny i szkodliwy zanim dojdzie do kumulacji szkód, w tym uzależnienia. Jest to bardzo ważne zadanie dla personelu medycznego, bowiem właśnie w podstawowej opiece zdrowotnej pojawia się najwięcej osób, których picie pociąga za sobą ryzyko negatywnych konsekwencji dla nich i dla ich otoczenia. Część pacjentów leczonych na choroby będące skutkiem spożywania alkoholu nie jest uzależniona, a są to osoby pijące szkodliwie, które potrzebują pomocy w ograniczaniu spożywania alkoholu po to, aby zminimalizować szkody wynikające z destrukcyjnego wzorca picia lub im chociaż częściowo zapobiec. Pomaganie osobom pijącym ryzykownie i szkodliwie to zaniedbany obszar profilaktyki problemów alkoholowych.

Spożywanie alkoholu przez osoby niepełnoletnie upośledza czynności poznawcze – koncentrację uwagi, zapamiętywanie, uczenie się, rozwój kontroli emocjonalnej, powoduje podejmowanie zachowań ryzykownych, groźnych dla życia i zdrowia, zakłóca proces rozwojowy, może powodować spowolnienie wzrostu i zaburzenia hormonalne. W całym Regionie Europejskim co czwarty zgon w grupie wiekowej 15-29 lat spowodowany jest nadużywaniem alkoholu. Z używaniem alkoholu przez młodocianych wiąże się m.in. obniżenie wieku inicjacji seksualnej, niechciane ciążę i ryzyko zarażenia wirusem HIV.

W maju i czerwcu 2011 r. w ramach międzynarodowego projektu „European School” zrealizowano w Polsce badania na próbie reprezentatywnej uczniów klas trzecich szkół gimnazjalnych (wiek 15-16 lat), oraz klas drugich szkół ponadgimnazjalnych (wiek 17-18 lat). Celem badań był przede wszystkim pomiar natężenia zjawiska używania przez młodzież substancji psychoaktywnych, ale także ocena czynników wpływających na rozpowszechnienie, ulokowanych zarówno po stronie popytu na substancje, jak i ich podaży. Chociaż raz w ciągu całego swojego życia piło 87,3% uczniów z młodszej grupy i 95,2% uczniów ze starszej grupy. Picie napojów alkoholowych jest na tyle rozpowszechnione, że w czasie ostatnich 30 dni przed badaniem piło 57,6% piętnasto-szesnastolatków i 80,4% siedemnasto-osiemnastolatków. Według przeprowadzonego badania najbardziej popularnym napojem alkoholowym wśród całej młodzieży jest piwo, a najmniej wino. Wysoki odsetek badanych przyznaje się do przekraczania progu nietrzeźwości. W czasie ostatnich 30 dni przed badaniem, chociaż raz upiło się 21,4% uczniów z młodszej grupy i 32,3% ze starszej grupy wiekowej. W czasie całego życia ani razu nie upiło się tylko 51,4% uczniów młodszych i 29,7% uczniów starszych. Picie napojów alkoholowych jest bardziej rozpowszechnione wśród chłopców niż wśród dziewcząt.

Konsumpcja alkoholu ma istotny wpływ na zdrowie fizyczne i psychiczne zarówno jednostek, jak i rodzin, a jej konsekwencje dotyczą nie tylko osób pijących szkodliwie, ale wpływają na całą populację. Nadużywanie alkoholu powoduje wiele szkód społecznych, tj. zakłócenie bezpieczeństwa publicznego, przestępczość, wypadki samochodowe, przemoc w rodzinie, ubóstwo i bezrobocie.

W Polsce liczbę osób uzależnionych szacuje się na 850 tys. Uzależnienie jest zaburzeniem biopsychospołecznym. Przyczynia się do rozwoju szeregu poważnych chorób. Są to m.in. stłuszczenie, zapalenie i marskość wątroby, alkoholowe zespoły psychoorganiczne, zapalenie trzustki, przewlekłe psychozy alkoholowe oraz wiele innych schorzeń. Uzależnienie powoduje dezorganizację życia społecznego osób nim dotkniętych i ich rodzin. Istnieje wysoka zależność między uzależnieniem od alkoholu a bezrobociem, niższym statusem socjoekonomicznym, wypadkami i przemocą interpersonalną.

Według informacji przekazanych przez Narodowy Fundusz Zdrowia, w 2009 r. w zakładach lecznictwa odwykowego zarejestrowano 318 290 pacjentów, w tym 247 744 z zaburzeniami spowodowanymi używaniem alkoholu (78%). W grupie osób leczonych z powodu zaburzeń spowodowanych używaniem alkoholu dominowali pacjenci z rozpoznaniem uzależnienia od alkoholu (63%), zaś co ósmy pacjent leczony był z rozpoznaniem alkoholowego zespołu

abstynencyjnego. U 7800 pacjentów rozpoznano zaburzenia wynikające z używania więcej niż jednej substancji psychoaktywnej (uzależnienia mieszane).

Według danych Światowej Organizacji Zdrowia WHO w 2012 r. średnio na 1 mieszkańca przypadało 9,16 litra 100% alkoholu, natomiast w 2013 r. statystyczny Polak wypił 9,67 litra czystego spirytusu, z czego ponad połowa zawarta była w piwie. W stosunku do 2012 r. spożycie wzrosło aż o 0,51 litra. Przyczyną wzrostu spożycia jest w dużej mierze rosnąca dostępność ekonomiczna alkoholu. W 2010r. za średnią pensję można było kupić 1108 butelek piwa, a trzy lata później już 1263. Opublikowany raport Światowej Organizacji Zdrowia WHO może napawać nas niepokojem. Z analizy informacji na temat spożycia trunków we wszystkich 194 krajach członkowskich organizacji wynika, że na głowę Polaka przypada rocznie 12,5 litra czystego alkoholu, czyli dwukrotnie więcej niż światowa średnia 6,2 litra. Wyrażana w liczbach konsumpcja daje mieszkańcom kraju nad Wisłą miejsce mniej więcej w drugiej dziesiątce rozpitego rankingu, zarówno na świecie, jak i w Europie, czyli najbardziej rozpitym kontynencie globu. Ze statystyki WHO wynika, że pijący Polak przyjmuje dziennie 50 gram spirytusu, najczęściej pod postacią piwa, następnie wysokoprocentowych trunków i wina. Zdaniem prezesa PARPA takie spożycie wskazuje na rosnącą tendencję do picia, a alkohol jest u nas zbyt łatwo dostępny.

Ostatnio opublikowane badania wykazały, że w Polsce na jeden sklep z alkoholem przypada 254 mieszkańców, dla porównania w Norwegii taki sam sklep musi wystarczyć 18 tys. mieszkańców. Średnia dla 27 państw Unii Europejskiej przedstawia się na poziomie 10,7 litra. W ciągu 30 lat spożycie alkoholu zmniejszyło się w wielu państwach europejskich. Środki takie jak ograniczenie reklamy i sprzedaży oraz opodatkowanie okazały się skuteczne – zwracają uwagę twórcy raportu.

Jak podaje WHO ponad 60 rodzajów chorób i urazów, wiąże się ze spożywaniem alkoholu. Choroby występujące na tle używania alkoholu to przede wszystkim: urazy, zaburzenia umysłowe i psychiczne, zaburzenia żołądkowo-jelitowe, nowotwory, choroby układu sercowo-naczyniowego, zaburzenia immunologiczne, choroby układu kostno-szkieletowego, dysfunkcje układu rozrodczego i szkody prenatalne. Corocznie z przyczyn bezpośrednio i pośrednio związanych z używaniem alkoholu, umiera w Polsce kilkanaście tysięcy osób, z czego połowa przypada na zgony spowodowane bezpośrednio pićm alkoholu.

W rodzinach z problemem alkoholowym, w których co najmniej jedna osoba pije w sposób szkodliwy dla niej i dla członków tej rodziny, żyje 3-4 mln osób, w tym 1,5-2 mln dzieci, 2,5 mln osób nadużywających alkoholu oraz ok. 850 tys. osób uzależnionych. Wśród najważniejszych konsekwencji życia w rodzinie z problemem alkoholowym wyróżnia się szkody: fizyczne, psychosomatyczne, psychologiczne, emocjonalne i psychospołeczne.

Życie w rodzinie z problemem alkoholowym jest związane zazwyczaj z niższym statusem socjoekonomicznym, chronicznym stresem, ograniczonymi możliwościami zdobywania wykształcenia i kariery zawodowej. Dodatkowo członkowie rodzin z problemem alkoholowym są grupą ryzyka, która jest szczególnie narażona na przemoc.

Badania pokazują, że co trzeci Polak (36%) przyznaje, że przynajmniej raz doświadczył którejkolwiek z form przemocy. Nieco mniej, bo 30% badanych, doświadczyło przemocy więcej niż raz, natomiast co dziewiąty wielokrotnie doświadczał przemocy. 4% Polaków przyznaje się do krzywdzenia swoich dzieci będąc pod wpływem alkoholu. Dzieci wychowujące się w rodzinach z problemem alkoholowym i doznające przemocy, często wymagają specjalistycznej terapii z powodu zaburzeń przystosowania i problemów psychologicznych. Przemoc domowa wiąże się z lękiem ofiar i świadków przed ujawnieniem takich przypadków.

W 2013 roku TNS opublikował wyniki raportu przeprowadzonego na zlecenie Związku Pracodawców Polskiego Przemysłu Spirytusowego – w badaniu mierzono spożycie alkoholu w Polsce w roku 2012. Polska znacząco przeważają pijący - 84% nad niepijącymi - 16%. Polska znacząco zaniża statystykę abstynentów – w krajach Unii jest ich średnio 24%. W

Polsce na „dziecie bezalkoholowej” więcej jest pań – 20%, niż panów -11%. Jak podaje TNS Polska, w 2012 roku na statystycznego Polaka przypadało ok. 9,25 l alkoholu. Najmniej alkoholu spożywa się w województwach Polski środkowej, tj.: mazowieckim, łódzkim, wielkopolskim i lubuskim. Najwięcej natomiast, bo powyżej średniej, spożywa się w Polsce północno-zachodniej, woj.: kujawsko-pomorskie, pomorskie i zachodniopomorskie, oraz w południowo-zachodniej, woj.: dolnośląskie, opolskie i małopolskie. Najwięcej, według TNS, pije się w miastach o liczbie ludności w przedziale 100-500 tys. (87% ich mieszkańców to pijący). W miastach małych do 20 tys. mieszkańców, pije 85% populacji, zaś na wsiach „tylko” 82%. Raport TNS wskazuje, że w Polsce da się zauważyć tendencję, że po alkohol częściej sięgają osoby lepiej wykształcone. Wśród jednostek, których edukacja zakończyła się na poziomie podstawowym pije około 70%, wśród osób z wykształceniem zawodowym pije 81%, z wykształceniem średnim około 84%, natomiast wśród osób z wykształceniem wyższym pije około 90%.

Nadal duży zasięg ma zjawisko sprzedaży alkoholu nieletnim. Sprzedaż alkoholu osobie niepełnoletniej zgodnie z prawem jest obligatoryjną przesłanką do cofnięcia zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych.

„Prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz reintegracją społeczną osób uzależnionych od alkoholu” należy do zadań własnych gmin. Zadania te są realizowane w formie gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych uchwalanych corocznie przez każdą gminę w Polsce. Ustawodawca zagwarantował na realizację tych zadań środki finansowe w postaci opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż detaliczną napojów alkoholowych, które przedsiębiorcy wnoszą na rachunek gminy.

Istotą właściwej realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych będzie współpraca wielu podmiotów według zasady, iż każde zadanie powinno być realizowane przez podmiot, który w danym obszarze jest najbardziej kompetentny. W realizacji programu udział brać będą przedstawiciele lecznictwa odwykowego, klubów abstynenckich, służby zdrowia, policji, edukacji, pomocy społecznej, kościoła i innych służb.

I. Diagnoza problemów uzależnień w gminie Pątnów

Według wskaźników Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w społeczności lokalnej liczącej 6.656 mieszkańców (stan na 04.10.2016 r.) jaką jest gmina Pątnów:

- 133 osób to osoby uzależnione (2 % populacji)
- 524 osoby to dorośli (współmałżonkowie, rodzice) żyjący w otoczeniu alkoholika, oraz dzieci wychowujące się w rodzinach alkoholików (8% populacji)
- 328 - 459 osób to osoby pijące szkodliwie (5-7% populacji)
- 350 osób to ofiary przemocy domowej w rodzinach z problemem alkoholowym (2/3 osób dorosłych oraz 2/3 dzieci z tych rodzin)

Na terenie Gminy Pątnów są 24 punkty sprzedaży napojów alkoholowych, w tym 1 punkt przeznaczony do spożywania napojów alkoholowych w miejscu sprzedaży. Na jeden punkt sprzedaży przypada 277 mieszkańców (w Polsce 254). Rozmiarze i jakości spożywanych alkoholi na terenie naszej gminy obrazuje poniższa tabela.

Tabela nr 1. **Informacja o wartości sprzedanego alkoholu.**

Rok	do 4,5% (oraz piwa)	od 4,5% do 18% z wyjątkiem piwa	powyżej 18 %	Razem
2015	1.409.002,04 zł	157.589,81zł	1.757.059,48 zł	3.323.651,33 zł

2016	---	---	---	---
------	-----	-----	-----	-----

Jak wynika z powyższej tabeli pijemy najwięcej napojów wysokoprocentowych oraz piwa. To ostatnie spożywane jest co raz częściej przez ludzi młodych. Potwierdzają to badania prowadzone przez PARPA.

Najbardziej dotkliwym problemem na terenie gminy Pątnów jest kwestia uzależnienia od alkoholu osób dorosłych. Z danych szacunkowych wynika, że problem uzależnienia dotyka około 133 mieszkańców naszej gminy. Problem ten dotyczy zarówno mężczyzn jak i kobiet. Uzależnienie od alkoholu jest chorobą chroniczną, postępującą a w konsekwencji śmiertelną. Nie jest możliwe całkowite jej wyleczenie, a jedynie zahamowanie narastania jej objawów i szkód zdrowotnych z nią związanych.

Kolejną kategorią problemową jest sytuacja rodzin dotkniętych chorobą alkoholową. Szczególniej uwagi wymagają dzieci i młodzież wychowująca się w tych rodzinach. Dzieci narażone są ze strony rodziców na różne formy zachowań agresywnych i represyjnych, zaniedbywanie obowiązków opiekuńczych i potrzeb dziecka, wywieranie destruktywnego wpływu na zdrowie fizyczne i psychiczne dzieci oraz na proces rozwoju osobowości. Pamiętajmy, że przemoc domowa i poważne zaniedbania wychowawcze mogą występować w związku z nadużywaniem alkoholu nawet wtedy, gdy nie występuje jeszcze kliniczne zdiagnozowanie uzależnienia od alkoholu, lecz jedynie okresowe lub agresywne upijanie się dorosłych członków rodziny. Z analizy informacji uzyskanych od pracowników socjalnych GOPS wynika, że niewiele rodzin przyznaje się do występowania problemu alkoholizmu. Dla większości rodzin jest to temat tabu, świadczy o tym mała ilość pomocy przyznawanej z powodu choroby alkoholowej. W roku 2015 na 153 rodziny korzystające z pomocy społecznej tylko 9 jako powód korzystania z pomocy społecznej wskazały alkoholizm jako determinantę znalezienia się w kręgu pomocy, a w 2016 na 134 rodziny tylko 8 rodzin jako powód wskazały alkoholizmu. Żadna z rodzin nie zetknęła się z problemem narkomanii któregośkolwiek z członków rodziny.

Tabela nr 2. *Liczba rodzin z problemem alkoholowym korzystających z pomocy GOPS w Pątnowie w latach 2015-2016*

Rok	Liczba rodzin objętych pomocą materialną GOPS ogółem	Liczba rodzin korzystających z pomocy materialnej GOPS z powodu uzależnienia od alkoholu lub nadużywania alkoholu, przez co najmniej jednego z członków rodziny	Liczba rodzin korzystających z pomocy materialnej GOPS z powodu uzależnienia od innych środków psychoaktywnych (narkotyków) przez co najmniej jednego z członków rodziny
2015	153	9	0
30.09.2016	134	8	0

Niepokojącym zjawiskiem wiążącym się z nadużywaniem alkoholu jest również liczba osób dotkniętych przemocą. Źródłem informacji o skali zjawiska przemocy w rodzinie na terenie gminy Pątnów są dane statystyczne Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przemocy w Rodzinie zebrane w ramach procedury „Niebieskiej Karty”.

Tabela nr 3. *Liczba sporządzonych „Niebieskich Kart” przez instytucje zajmujące się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie*

Instytucja zakładająca NK	Liczba Niebieskich Kart przekazanych do Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego		
	2013 r.	2014 r.	2015 r.
Policja	16	11	12
GOPS	2	5	4
Oświata	0	0	0
Służba zdrowia	0	0	0
R a z e m :	18	16	16

Zespół Interdyscyplinarny powołany zarządzeniem Nr 4/2010 Wójta Gminy Pątnów z dnia 16 grudnia 2010 r. osobom pokrzywdzonym udzielał porad i pomocy. Rozmiar udzielonej pomocy obrazuje poniższa tabela.

Tabela nr 4. *Liczba osób, którym Zespół Interdyscyplinarny udzielił pomocy.*

Wyszczególnienie	Liczba osób		
	2013 r.	2014 r.	2015 r.
Ogółem:	53	49	43
w tym: dzieciom	31	13	18
kobietom	24	20	22

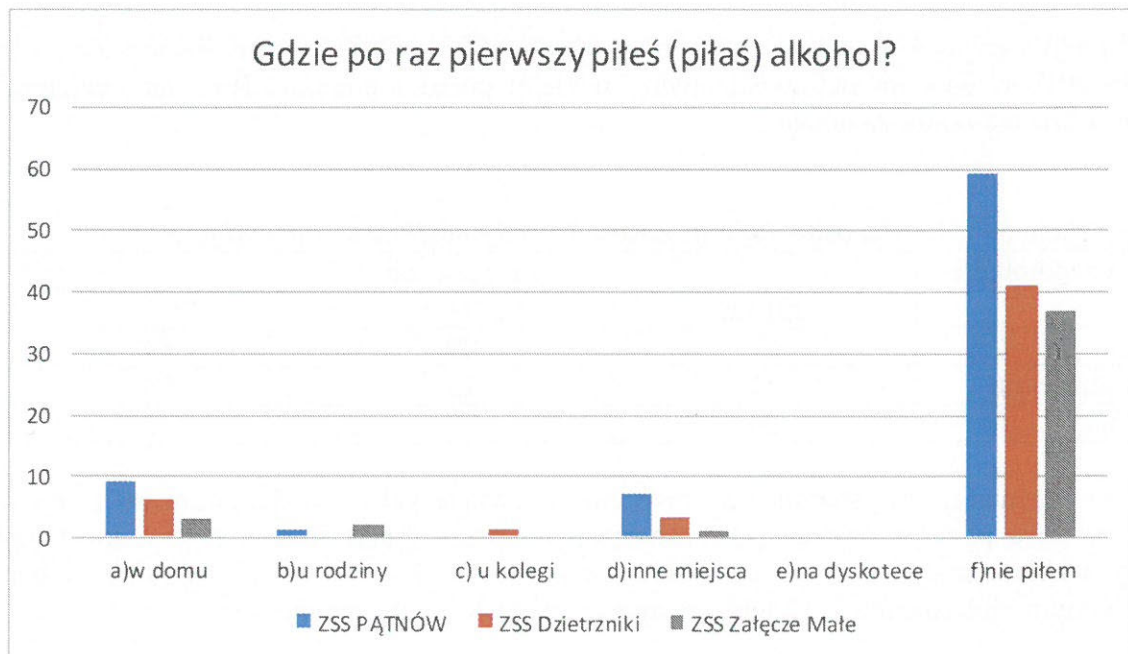
O rozmiarach występujących problemów związanych z nadużywaniem alkoholu świadczy ilość porad i spotkań przeprowadzonych przez Punkt Konsultacyjny, który jest czynny w każdą środę od 17 do 19 i czwartek w godzinach od 16 do 18. Pomocy osobom uzależnionym i ich rodzinom udzielają terapeuta ds. uzależnień i psycholog.

Tabela nr 5. *Informacja z działalności Punktu Konsultacyjnego w Pątnowie w roku 2015.*

Rok 2015	Terapeuta ds. uzależnień		Psycholog	
	Liczba osób	Liczba porad	Liczba osób	Liczba porad
Osoby z problemem alkoholowym	14	123	14	25
Członkowie rodzin z problemem alkoholowym - współuzależnionych	5	7	11	27
Osoby doznające przemocy w rodzinie	2	6	7	16
Osoby stosujące przemoc w rodzinie	2	40	2	8

W 2016 r. na terenie Zespołów Szkół Samorządowych przeprowadzono badania ankietowe dotyczące: używania przez dzieci i młodzież alkoholu, narkotyków, palenia papierosów oraz poczucia bezpieczeństwa w szkole. Badaniem objęci byli uczniowie szkół

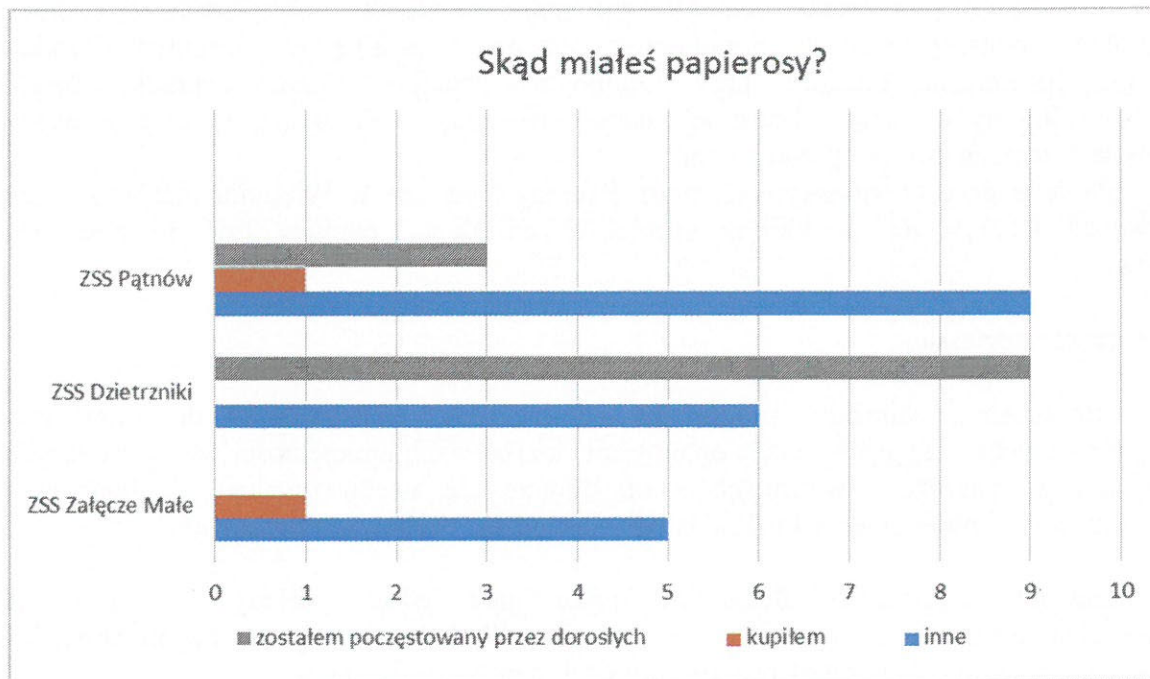
podstawowych i gimnazjum oraz ich rodzice. Z przeprowadzonych badań wynika, że 51,83 % gimnazjalistów nie spożywało alkoholu, lecz pozostali pili najczęściej piwo, znikoma część wódkę. W naszej gminie młodzież najczęściej pije wtedy, gdy ma kłopoty w szkole lub żeby nie wyróżniać się ze środowiska (żeby zaimponować kolegom). W 86,1% młodzież uważa, że jest dostatecznie poinformowana o negatywnych skutkach picia alkoholu. Z pijących więcej niż 50% próbowało alkoholu w wieku 10-12 lat, aż 30% czuło się pijanymi. Niepokoi fakt, że uczniowie mają łatwy dostęp do alkoholu, mogą kupić go w sklepie. W skali kraju badania wykazały, że w gimnazjach próby picia ma za sobą 83,8% gimnazjalistów. W naszej gminie wskaźnik ten wynosi 49,17% (jest niemal o połowę niższy), a w poszczególnych gimnazjach wynosi: Dzierżniki 57,4%, Pątnów 48,0%, Załęczce Małe 42%. W szkołach podstawowych 85,8% badanych uczniów nie miało kontaktów z alkoholem, pozostali próbowali szampana, najczęściej w domu, częstowani przez rodziców.

Z badań prowadzonych w gimnazjach wynika, że 17% uczniów miało kontakt z papierosami. Gdy porównamy palenie papierosów: w skali kraju gimnazjaliści palili w 56,2% ankietowanych a w naszych gimnazjach w Dzierżnikach 25,4%, w Pątnowie 15,4%, w Załęczcu Małym 10,2%. Wśród 31 palących aż 28 osób paliło papierosy okazjonalnie najprawdopodobniej chcąc zaimponować kolegom.

W szkołach podstawowych problem palenia papierosów nie istnieje. Nikt z ankietowanych nie stwierdził, że palił kiedykolwiek papierosy.

Rodzice na pytanie czy ich dziecko pali w 96,4% odpowiedzieli, że nie. Reszta natomiast odpowiedziała, że nie wie.

Ankieta dała też odpowiedź na pytanie czy uczniowie mieli kontakt z narkotykami. W gimnazjach 93,7% uczniów nigdy nie używało narkotyków ani innych środków odurzających. Narkotyki i inne środki odurzające próbowało 5,11% gimnazjalistów. Osoby, które próbowały narkotyków robiły to z ciekawości (8 osób) i wtedy gdy chcieli zaimponować kolegom (4 osoby)

Problem narkomanii w szkołach podstawowych z terenu naszej gminy nie istnieje. Ankietowani wskazują miasto i dyskoteki jako miejsca, gdzie najczęściej można spotkać się z narkotykami. Kilka osób pisze, że byli namawiani do ich zażywania przez kolegów. Zdecydowana większość wie o szkodliwości zażywania narkotyków. 10% uczniów nie ma wiedzy o szkodliwości narkotyków. Informacje uzyskują z telewizji, radia oraz w szkole. Chętnie poszerzą swoją wiedzę na godzinach wychowawczych oraz innych przedmiotach. Niepokoić może fakt, że ponad połowa rodziców nie potrafi rozpoznać osoby uzależnionej od narkotyków.

Pytano też ankietowanych o bezpieczeństwo w szkołach. W gimnazjach tylko 50% uczniów czuje się bezpiecznie. W szkołach podstawowych 77% uczniów zawsze czuje się bezpiecznie w szkole. 61% rodziców pozytywnie ocenia reakcję nauczycieli na przemoc, a pozostali są innego zdania

Baza do rozwiązywania problemów:

Na terenie gminy Pątnów działają 2 placówki opieki zdrowotnej w miejscowościach Pątnów i Dzietrzniki. Osoby uzależnione od alkoholu i członkowie ich rodzin korzystają z usług Punktu Konsultacyjnego znajdującego się w budynku Ośrodka Zdrowia w Pątnowie, czynnego raz w tygodniu, Poradni Leczenia Uzależnień Specjalistycznego Niepublicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej ProVitaMed w Wieluniu i Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Wieluniu.

W szkołach podstawowych i gimnazjach prowadzone są zajęcia profilaktyczne, także w ramach godzin wychowawczych, bądź zajęć świetlicowych. Zajęcia udokumentowane są w odpowiednich dziennikach zajęć. Około 30 nauczycieli ma uprawnienia do prowadzenia programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży.

Rodziny z problemem alkoholowym mają możliwość korzystania z pomocy materialnej i pomocy w postaci poradnictwa oraz pracy socjalnej w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej. Ponadto przy Gminnym Ośrodku Pomocy istnieje Zespół Interdyscyplinarny do spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, w którym osoby dotknięte przemocą mogą uzyskać pomoc.

Ponadto przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Wieluniu działa Ośrodek Interwencji Kryzysowej, w którym specjaliści udzielają pomocy ofiarom przemocy domowej.

II Cele strategiczne

1. Promowanie i wdrażanie programów szkoleniowych skierowanych do rodziców i wychowawców mających na celu opanowanie konkretnych umiejętności wychowawczych w obliczu zagrożeń związanych z obniżeniem się wieku inicjacji alkoholowej i konsekwencji podejmowania przez dzieci i młodzież zachowań ryzykownych.

2. Działania informacyjno-edukacyjne poszerzające wiedzę młodych i dorosłych mieszkańców gminy na temat szkodliwości picia alkoholu oraz o dostępnych formach i miejscach udzielania pomocy osobom uzależnionym i ich rodzinom.

3. Wspieranie sportu i alternatywnych form spędzania czasu wolnego przez dzieci i młodzież oraz działań profilaktycznych, promujących trzeźwy, zdrowy i bezpieczny styl życia.

III. Zadania do realizacji.

1. *Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu.*

1. Współpraca z placówkami służby zdrowia w zakresie leczenia i rehabilitacji osób uzależnionych i współuzależnionych z rodzin alkoholowych.
2. Dofinansowanie terapii grupowej i indywidualnej, oraz dodatkowych zajęć terapeutycznych dla pacjentów uzależnionych, dzieci z rodzin alkoholowych, ofiar i sprawców przemocy w rodzinie, w placówce odwykowej w SNZOZ ProVitaMed w Wieluniu, do których kierowani są mieszkańcy gminy Pątnów.
3. Dofinansowanie zajęć terapeutycznych odbywających się w trakcie obozów organizowanych przez kluby abstynenta, treningów i programów pomocy psychologicznej realizowanych w klubach abstynenta.
4. Refundacja kosztów podróży na terapię odwykową do Poradni Leczenia Uzależnień w Wieluniu dla osób uzależnionych i ich rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji finansowej.
5. Finansowanie zatrudnienia konsultanta ds. uzależnień oraz psychologa, w Punkcie Konsultacyjnym w Pątnowie. Do ich zadań należy:
 - motywowanie i informowanie zarówno o możliwości podjęcia leczenia osób uzależnionych, jak i terapii osób współuzależnionych,
 - motywowanie osób pijących ryzykownie i szkodliwie, ale nieuzależnionych, do zmiany szkodliwego wzorca picia,
 - udzielanie wsparcia osobom po zakończeniu leczenia odwykowego,
 - rozpoznanie zjawiska przemocy domowej, udzielenie stosownego wsparcia i informacji o możliwościach uzyskania pomocy i powstrzymania przemocy,
 - inicjowanie interwencji w przypadku diagnozy przemocy domowej,

- współpraca z placówkami lecznictwa odwykowego i placówkami podstawowej opieki zdrowotnej.
6. Dopuszczenie placówek lecznictwa odwykowego w podstawowe sprzęty oraz zakup materiałów edukacyjnych dla pacjentów i terapeutów.
 7. Współpraca z klubem AA „KRAĞ” i grupą wsparcia „POPLON” z Wielunia oraz Grupa Anonimowych Alkoholików „Promyk Nadziei” Pątnów 72, 98-335 Pątnów tel. 667-881-977.
 8. Opłacanie kosztów obdukcji lekarskich, dla osób znajdujących się w trudnej sytuacji materialno-bytowej.

Realizator

1. OPS

2. Gminna KRPA

Praca ciągła

2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

1. Rozpatrywanie wniosków wpływających do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
2. Finansowanie szkoleń podwyższających kwalifikacje członków Gminnej Komisji i Zespołu Interdyscyplinarnego oraz osób zajmujących się realizacją Gminnego Programu.
3. Kierowanie na badania przez biegłych rekomendowanych przez Sąd (psycholog i psychiatra) w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i wskazania rodzaju zakładu leczniczego. Opłacenie kosztów badań biegłych sądowych.
4. Kierowanie do Sądu wniosków o wszczęcie postępowania w sprawie orzeczenia obowiązku leczenia odwykowego.
5. Finansowanie zajęć edukacyjnych prowadzonych przez specjalistów: psychologów i terapeutów dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym.
6. Organizowanie i finansowanie porad psychologicznych dla rodziców mających na celu podniesienie kompetencji wychowawczych.
7. Organizowanie różnorodnych form pomocy dla ofiar przemocy w rodzinach dotkniętych chorobą alkoholową, w tym pomocy rzeczowej.
8. Prowadzenie działalności edukacyjnej służącej zmniejszeniu zjawiska przemocy w rodzinach, w szczególności z problemem alkoholowym.
9. Dofinansowanie szkoleń w zakresie pracy z dziećmi z rodzin dysfunkcyjnych, organizowanych dla pedagogów, nauczycieli, psychologów i członków Gminnej Komisji. Sfinansowanie szkolenia dla kierowników kolonii, którzy będą uczestniczyć w organizowanych dla dzieci i młodzieży wycieczkach letnich i zimowych.
10. Współpraca z pracownikami socjalnymi w zakresie pomocy rodzinom z problemem uzależnień, a w szczególności w zakresie monitorowania sytuacji w rodzinach, w których dochodzi do przemocy.
11. Rozwijanie edukacji publicznej poprzez udostępnianie ulotek, broszur, poradników i wywieszanie informacji na tablicach ogłoszeń o instytucjach świadczących określoną pomoc osobom z problemem uzależnień.
12. Dokumentowanie przypadków przemocy domowej wobec rodziny a w przypadku podejrzenia przestępstwa poinformowanie o tym odpowiednich służb.

13. Współpraca z Zespołem Interdyscyplinarnym działającym przy Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Pątnowie.
14. Współpraca z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Wieluniu, w zakresie terapii sprawców przemocy, którzy odbyli już terapię z zakresu choroby alkoholowej.

Realizator

1. OPS
2. Gminna KRPA
3. Zespół Interdyscyplinarny

Praca ciągła.

3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych.

1. Wspieranie i promowanie działań profilaktycznych polegających na organizowaniu alternatywnych form spędzania wolnego czasu przez dzieci i młodzież, promujących zdrowy styl życia o charakterze sportowym i rekreacyjnym poprzez: wspieranie uczniowskich klubów sportowych, organizacji sportowo-gimnastycznych i rekreacyjnych, dofinansowanie imprez sportowo-rekreacyjnych i sportowych zajęć pozalekcyjnych a także dofinansowanie zakupu sprzętu sportowego, nagród w konkursach i zawodach służących do realizacji założonych celów profilaktycznych.
2. Realizacja programów profilaktycznych, w tym również programów autorskich, w placówkach oświatowych, przez odpowiednio przeszkolonych i przygotowanych realizatorów.
3. Zakup materiałów i niezbędnego sprzętu, służącego do właściwej realizacji programów profilaktycznych w szkołach na terenie Gminy Pątnów.
4. Dofinansowanie pozalekcyjnych zajęć – promujących zdrowy styl życia.
5. Utworzenie świetlic środowiskowych, realizujących programy profilaktyczne, zapewniające dzieciom pomoc w nauce, organizację czasu wolnego, rozwój zainteresowań, zabawy i zajęcia sportowe.
6. Wyposażenie świetlic środowiskowych w sprzęt i przedmioty potrzebne do zajęć, oraz finansowanie umów – zleceń o pracę, dla osób prowadzących zajęcia w tych świetlicach.
7. Organizowanie i wspieranie programów realizowanych przez młodzież, skierowanych do grup rówieśniczych oraz dofinansowanie działań samorządu uczniowskiego prowadzącego działania mające na celu rozbudzenie więzi rodzinnych i respektowanie norm i wartości moralnych.
8. Organizacja spotkania rodziców z psychologiem w szkołach na temat:
 - Jak chronić dzieci przed agresją i przemocą w tym cyberprzemocą?
 - Jak rozwiązywać kryzysy rozwojowych i życiowe dzieci i młodzieży?
 - Ile rodzice mogą wymagać od swoich dzieci?
 - Jakie granice stawiać naszym dzieciom ?
 - Jak skutecznie motywować dzieci do działania?

9. Podejmowanie działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych, mających na celu ograniczenie dostępności napojów alkoholowych i przestrzeganie zakazu sprzedaży alkoholu osobom poniżej 18. roku życia.
10. Organizowanie konkursów mających na celu promocję zdrowia i trzeźwości.
11. Współpraca z organizacjami młodzieżowymi i harcerskimi oraz ze społecznością lokalną dotycząca organizowania imprez dla dzieci i młodzieży, jak również mieszkańców, dofinansowanie festynów, przedstawień i spektakli teatralnych oraz imprez rozrywkowych i sportowych organizowanych w celu promowania zdrowego trybu życia.
12. Organizowanie i finansowanie letniego wypoczynku dzieci i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych w ośrodkach wypoczynku, w ramach których realizowane będą programy z zakresu profilaktyki uzależnień.
13. Dopuszczenie Punktu Konsultacyjnego w niezbędny sprzęt i materiały biurowe, służące do właściwej realizacji zadań z zakresu profilaktyki uzależnień.
14. Dopuszczenie świetlic szkolnych w materiały i sprzęty służące do zajęć profilaktycznych, realizowanych w ramach zajęć pozalekcyjnych.
15. Wspieranie przedsięwzięć realizowanych przez młodzież takich jak gazetki, kąciki profilaktyczne i inne formy działalności profilaktycznej.
16. Wspieranie działań i współpraca z policją w zakresie profilaktyki i przeciwdziałania przemocy w rodzinach z problemem alkoholowym.
17. Dofinansowanie zawodów sportowych i imprez rozrywkowych promujących trzeźwy tryb życia organizowanych przez grupy młodzieży pozaszkolnej.
18. Prowadzenie badań związanych zwłaszcza z diagnozą zachowań problemowych (używaniem przez młodzież substancji psychoaktywnych) oraz ewaluacją programów profilaktycznych.

Realizator :

1. OPS
2. Gminna KRPA

Praca ciągła

4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych.

1. Dofinansowanie programów profilaktycznych oraz imprez kulturalno-turystycznych organizowanych przez stowarzyszenia abstynenckie i organizacje propagujące trzeźwość, np.: konkursy, festyny, wystawy artystyczne itp.
2. Wspomaganie działalności środowisk wzajemnej pomocy w naszej i sąsiedniej gminie Wieluń, których członkami są mieszkańcy gminy Pątnów, poprzez :
 - a) Wspomaganie oddziaływań terapeutycznych w środowiskach samopomocy
 - b) Zakup materiałów edukacyjnych dla tych środowisk, dofinansowanie szkoleń, kursów, obozów terapeutycznych dla członków tych stowarzyszeń i członków klubów abstynenckich, którzy podejmują pracę z osobami uzależnionymi oraz członkami ich rodzin .
3. Dofinansowanie zakupu materiałów i sprzętu niezbędnego do realizacji programów realizowanych przez organizacje pozarządowe w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Realizator:

1. OPS
2. Gminna KRPA

Praca ciągła

5. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art.,13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

1. Prowadzenie kontroli w punktach sprzedaży napojów alkoholowych z zakresu przestrzegania zasad sprzedaży i spożywania napojów alkoholowych oraz zakazu reklamy napojów alkoholowych zawartych w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.
2. Zasady udzielania i cofania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych określa ustawa.
3. Informowanie Wójta Gminy o zaistnieniu określonych w art.18 ust.10 pkt 1,2,3 i 4 przesłanek uzasadniających cofnięcie uprawnionemu podmiotowi zezwolenia na sprzedaż alkoholu.”

Realizator:

1. OPS
2. Gminna KRPA

Praca ciągła

IV. Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Za udział w pracach Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych członkowie nie będący pracownikami Urzędu Gminy i podległych jednostek organizacyjnych otrzymują wynagrodzenie w wysokości 60 zł brutto (słownie: sześćdziesiąt złotych) za posiedzenie.

Za przeprowadzenie kontroli punktu sprzedaży napojów alkoholowych w zakresie przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, członek komisji nie będący pracownikiem Urzędu Gminy i podległych jednostek organizacyjnych otrzymuje wynagrodzenie w wysokości 60 zł brutto (słownie: sześćdziesiąt złotych) za każdy dzień kontroli;

V. Adresaci programu.

Program adresowany jest głównie do:

- a) dzieci, młodzieży i ich rodzin,
- b) kadry pedagogicznej szkół, wychowawców przedszkoli, pedagogów oraz psychologów szkolnych,
- c) organizacji pozarządowych,
- d) lokalnych instytucji działających na rzecz rozwiązywania problemów uzależnień,
- e) osób uzależnionych od alkoholu oraz pijących szkodliwie i ryzykownie jak również ich rodzin,
- f) pozostałej społeczności lokalnej.

VI. Plan Finansowy

Planowane dochody 100.000,00 zł
Planowane wydatki 100.000,00 zł

§	Rodzaj wydatku	Kwota wydatku
85153 Zwalczanie narkomanii		
4170	Wynagrodzenie bezosobowe	2.000,00
4300	Zakup usług	2.000,00
4210	Zakup materiałów i wyposażenia	1.000,00
	R a z e m:	5.000,00
85154 Przeciwdziałanie alkoholizmowi		
3030	Różne wydatki na rzecz osób fizycznych (diety członków GKRPA i wynagrodz. pełnomocnika)	8.000,00
4010	Wynagrodzenie osobowe pracowników	8.500,00
4040	Dodatkowe wynagrodzenie roczne	700,00
4110	Składki na ubezpieczenia społeczne	3.900,00
4120	Składki na Fundusz Pracy	600,00
4170	Wynagrodzenie bezosobowe (psycholog, terapeuta)	13.300,00
4210	Zakup materiałów i wyposażenia	11.000,00
4300	Zakup usług pozostałych	45.000,00
4430	Różne opłaty i składki	1.500,00
4700	Szkolenie pracowników niebędących członkami korpusu służby cywilnej	2.500,00
	Razem:	95.000,00

PRZEWODNICZĄCY
Rady Gminy Patnów
Nowak
Maciej Nowak